

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет**

Міжнародний науково-методичний семінар

**НОВІТНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ
У ВИКЛАДАННІ МОВ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ**

(матеріали семінару)

28 лютого – 1 березня 2019 року

Харків

УДК 81`36: 811.161.1+811.161.2.

Міжнародний науково-методичний семінар «Новітні педагогічні технології у викладанні мов іноземним студентам»: матеріали семінару, м. Харків, 28 лютого–1 березня 2019 року. – Харків: ХНАДУ, 2019. – 272 с.

У збірнику презентовано теоретичні та практичні дослідження вітчизняних і закордонних учених філологів у галузі викладання російської та української мов як іноземних.

Відповідальний за випуск:
кандидат педагогічних наук,
доцент Безкоровайна Л.С.

*Омельницька Л.В.
Запорізький державний
медичний університет
м. Запоріжжя, Україна
e-mail: luda.om11@gmail.com*

Сучасні підходи до підбору навчального матеріалу з української мови як іноземної

Сучасний світ нестримно змінюється, саме тому все більше молоді не лише подорожують, а й їдуть на навчання в інші країни, Україна не є винятком. Наша країна є досить популярною для навчання іноземців – з кожним роком все більше студентів надають перевагу саме українським вищим навчальним закладам.

Для багатьох іноземців Україна надає досить великі можливості як для навчання, так і для подальшого професійного розвитку. Пропозиції навчання в українських закладах вищої освіти є досить привабливими для іноземців, але для того, щоб повноцінно навчатись і працювати в Україні, обов'язково потрібно вивчити українську мову. З цього погляду університет надає багато можливостей студенту: підготовчі курси, домашні та практичні завдання.

Після здобуття незалежності, в Україні зросла кількість вищих навчальних закладів вищої освіти, в яких викладання проводиться державною мовою, відтак, виникла необхідність у підручниках і посібниках для іноземців різних національностей, що отримують вищу освіту українською мовою. Першими ґрунтовними дослідженнями, важливими для розвитку методики викладання української мови як іноземної, стали праці Г. Онкович та Л. Паламар. Л. Паламар у своєму дослідженні виділяє три етапи навчання української мови як іноземної:

- початковий (2-3 місяці, мета – навчити розуміти на слух повільне мовлення на основі обмеженого мовного матеріалу, читати короткі навчальні тексти, розмовляти на навчально-побутові теми);

- середній (4-5 місяців, мета – навчити розуміти на слух тексти на навчально-побутові теми, читати адаптовану літературу, наукові, публіцистичні, газетні тексти, розмовляти на навчально-побутові теми, ознайомити студентів з основними структурними типами стилів української мови);
- основний (високий) – протягом навчання на основних факультетах закладів вищої освіти за обраним фахом (4-5 років, мета – розвиток і вдосконалення умінь та навичок, сформованих на попередніх етапах) [3].

На кожному етапі важливо правильно обирати навчальні матеріали, зокрема посібники та підручники для вивчення української мови студентами. Серед рекомендованих навчальних видань для іноземних студентів можна виокремити навчальні посібники, спрямовані на забезпечення ефективного оволодіння базовою термінологією профільних дисциплін обраної спеціальності й основ наукового стилю мовлення української мови. Наприклад: Альохіна С., Онкович Г., Шутенко Я. Українська мова для іноземних студентів: початково-предметні курси для фізико-математичного спрямування (Київ, 2016); Гейченко К.І., Агіна Н.О., Коновальчук Н.О. та ін. Українська мова для іноземців (Запоріжжя, 2018) для медичного спрямування тощо.

Важливим також є розуміння зв'язку мови й певних проявів національної культури, задля більш глибокого розуміння не лише мови, а й менталітету країни. Мова накопичує й закріплює історичний досвід народу, стає відображенням його внутрішнього світу. Процес вивчення української мови є невіддільним від ознайомлення з культурою України, оскільки мова передає надбання національної культури від покоління до покоління, представникам інших етнічних соціумів [1].

Застосування у процесі викладання української мови як іноземної матеріалів з лінгвокраїнознавства допомагає іноземним студентам адаптуватися до нового мовно-культурного середовища. Основним засобом подання лінгвокраїнознавчої інформації є тексти, що повинні обиратися на основі комунікативних потреб іноземних студентів, їхніх пізнавальних інтересів і

виховних завдань навчання. Зібрані в окреме видання тексти повинні бути опрацьовані на комплексі завдань, із залученням ряду ілюстративних матеріалів у вигляді презентацій.

Використання лінгвокраїнознавчих прийомів у викладанні української мови як іноземної передбачає оволодіння студентами знаннями про культуру, історію, реалії та традиції країни; залучення до діалогу культур, усвідомлення суті явищ української мови та їх порівняння з рідною мовою, а також уміння працювати з навчальною та довідковою літературою українською мовою, у тому числі термінологічним апаратом окремої спеціальності [1].

Дуже важливо забезпечити іноземних студентів навчальними посібниками, як друкованими, так і електронними, що створені на основі розроблених комплексів відповідно до робочих та навчальних програм. Використання цих матеріалів для вивчення української мови стимулюватиме мотивацію студентів, формуватиме знання про мову системно, формуючи основні компетенції фахівця відповідно до спеціальності. Підтримати зацікавленість до вивчення іноземної мови та розширити обізнаність студентів у всіх сферах життєдіяльності сприятиме також перегляд документальних та художніх фільмів українською мовою.

Отже, навчальний матеріал для вивчення української мови як іноземної є компонентом інформаційного освітнього простору, що потребує аналізу основних проблем створення та впровадження навчальних посібників з української мови як іноземної, а також нових рекомендацій, пов'язаних з відбором матеріалу та розробленням завдань з української мови як іноземної.

Література:

1. Строганова Г. Концептуальні підходи до засвоєння української мови іноземними студентами / Г. Строганова // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : зб. наук. праць. – Л., 2008. – Вип. 3. – С. 173–179.
2. Теорія і практика викладання української мови як іноземної : зб. наук. праць за матеріалами міжнародної наукової конференції. – Львів, 2006. – Вип. 1. – С. 5.

3. Туркевич О. Методика викладання української мови як іноземної: розвиток науки і становлення терміна / О. Туркевич // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – 2009. – Вип. 4. – С. 137–144.

<i>Косенко Ю.Г. (СНАУ, г. Сумы, Україна)</i>	Влияние ИКТ на современную культуруязычную личность студента-медика	88
<i>Кремнова Л.О. (ЗДМУ, м. Запоріжжя, Україна)</i>	Проблеми та можливості використання електронного журналу як інформаційно-комунікативного засобу на кафедрі мовної підготовки ЗДМУ	93
<i>Кузнецова І.В. (ХНМУ, м. Харків, Україна)</i>	Використання методу кейсів на заняттях з іноземної мови у медичному вузі	95
<i>Kulikova O. V. (KhNMU, Kharkiv, Ukraine)</i>	The Use of Internet Technologies at Foreign Languages Teaching	98
<i>Кучеренко О.Ф. (ХНУБА, м. Харків, Україна)</i>	Інноваційні педагогічні технології навчання української як іноземної	102
<i>Лесик Г.В. (НАУ, м. Київ, Україна)</i>	Міжпредметна інтеграція на заняттях української/російської мови з іноземними студентами	104
<i>Лисенко І. О. (ХНУМГ імені О.М. Бекетова м. Харків, Україна)</i>	Застосування методу вправ під час вивчення російської мови іноземними студентами	109
<i>Olena Litvinova, Natalya Sytnyk (NAU KhAI, Kharkiv, Ukraine)</i>	Issues of teaching English as Foreign Language to international students in Ukrainian universities	113
<i>Лукашевич Л. М. (УО «ГрГМУ», г. Гродно, Республіка Беларусь)</i>	Онлайн-ресурси в обучении русскому языку как иностранному	116
<i>Любецкая В.В. (ОНУ ім. І.І. Мечникова, г. Одесса, Україна)</i>	Проблема изучения русской интонации иностранными студентами	119
<i>Малихіна Ю.О. (ХНАДУ, м. Харків, Україна)</i>	Особливості проведення заняття-екскурсії як засобу трансляції краєзнавчої інформації крізь призму основних видів комунікативної діяльності	123
<i>Мельникова Т.Н. (БГМУ, г. Минск, Беларусь)</i>	Принципы симуляционного обучения в преподавании русского языка иностранным студентам-медикам	127
<i>Меренкова Л.А., Ярость Л.Б. (БГМУ, г. Минск, Республика Беларусь)</i>	К вопросу об оптимизации учебного процесса на подготовительном отделении	133
<i>Мишонкова Н.А. (УО «ГрГМУ», г. Гродно, Беларусь)</i>	Интернет-технологий в обучении иностранных учащихся	138
<i>Никулина И.Я. (ОНПУ, г.Одесса, Україна)</i>	Формирование у иностранных студентов культуры невербального общения	143
<i>Омельницька Л.В. (ЗДМУ, Запоріжжя, Україна)</i>	Сучасні підходи до підбору навчального матеріалу з української мови як іноземної	146
<i>Онкович Г.В., Білецький В.С., Онкович А.Д. (КМУ, м. Київ; НТУ «ХПІ», м.Харків; КНУКМ, м. Київ, Україна)</i>	Блогодидактика як медіаосвітня технологія у мовній підготовці студентів	149
<i>Opryshko N., Rodrigues R. (KhNAHU, Kharkiv, Ukraine; Texas A&M University-Commerce Texas, US)</i>	The main characteristics of the intensive-communicative method of teaching Russian as Second Language: practical experience with students from the USA	156
<i>Orobinska M., YaoBu Ch. (KhNAHU, Kharkiv, Ukraine; Nanjing University of Technology, Nanjing, China)</i>	The usage of “choice board” at second language classes	160
<i>Паламарчук О.В. (ХНУРЕ, м. Харків, Україна)</i>	Лінгвокраїнознавство як компонент інтегрованого навчання іноземних мов	162
<i>Панайотова Т. Д. (ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, м. Харків, Україна)</i>	Інтегрований підхід до навчання хімії іноземних слухачів підготовчого відділення	164
<i>Панченко Е. И. (ДНУ імени Олеса Гончара, г. Днепр, Україна)</i>	К вопросу об использовании презентаций в формате Microsoft Power Point для языковой подготовки иностранцев	167
<i>Пасічна О. В. (КНУ, м. Кривий Ріг, Україна)</i>	Особливості вивчення типів відношень	170